

Hiteles beszámoló a csöndes műhelymunka és a kulturális pezsgés eredményeiről

Régi nemes hagyományt folytat a tatabányai József Attila Megyei Könyvtár azzal, hogy kétévenként megjelenteti a könyvtár munkájáról számot adó évkönyveit. A központilag meghatározott feladatok ellenére valamennyi megyei könyvtár „önálló egyéniség”, amely csakis rá jellemző „személyiségvonalakat” mutat. Így van ez a tatabányai könyvtár esetében is, amelynek igazgatója, dr. Monostori Imre nemcsak a hagyományos könyvtári „szerep” megformálásában, de a tudományos műhelymunka megteremtésében is vezető szerepet vállalt. A tatabányai könyvtár a régió földrajzi adottságainak, az itt élők kulturális igényének megfelelően sajátos központtá vált. Elhivatott szakembergárdája a könyvtári munka mellett számos, értékes és érdekes rendezvénnyel gazdagítja azt a színes kínálatot, amellyel a könyvtárosok a kultúra csarnokába invitálják város és környékének lakóit. A szűken vett napi kötelességteljesítésen túl a szakmai iránti elkötelezettséggel és szeretettel végzik munkájukat az itt dolgozók, akik az igényes rendezvények sorának megszervezésével a könyvtár látogatóinak hétköznapjait ünneppé teszik. Ezekről a rendezvényekről és a könyvtár falain belül folyó izgalmas munkáról ad számot az évkönyv.

Az írások a színes kaleidoszkóp üvegcserepeinek játékát idézve jelenítik meg a bibliotéka életének sokféleségét. A szerkesztők (Takács Anna és Monostori Imre) remek arányérzékkel, két fő egységbe (*Könyv és könyvtár; Helyismeret, helytörténet*) tagoltan adják közre a könyvtár falai közt zajló munkáról beszámoló írásokat, a remek műhelytanulmányokat. Magasra állított szakmai mérce jellemzi ezeket a beszámolókat, krónikákat, amelyek 2000-tól 2003-ig veszik számba a könyvtári munkán jóval túlmutató történeket. Az írások egyfelől a történetiség, másfelől a legújabb kori változások tükrében mutatják be a megyei könyvtár múltját és jelenét.

Ábrahám Mónika olvasásszociológiai vizsgálódása a 12–14 éves tatabányai és vértessomlói gyermekek olvasási, könyv- és könyvtárhasználati szokásait tárja föl. Szerzője 1996–97-ben már végzett hasonló jellegű fölmérést, amelynek eredményeit a mostani (2004. április 21-e és május 18-a között végzett) kérdőíves vizsgálattal veti össze. A 209 tanuló válaszából kirajzolódnak a kiskamaszok huszonegyedik századi olvasási szokásai.

Mikolasek Zsófia *Magyarságtudat és Európa-ismeret általános iskolák körében* című tanulmányában, a 2003-ban végzett kérdőíves felmérés értékelését, összegzését adja közre. A megkérdezett 277 gyermek a kérdőíveket Komárom-Esztergom megye városi gyermekkönyvtáraiban (Komárom, Tata, Tatabánya, Dorog, Oroszlány, Kisbér, Nyergesújfalu) töltötte ki, éspedig az alapvető földrajzi

ismeretek Magyarországról és Európáról; Magyar és európai írók, költők, híres emberek; Magyar jelképek és ünnepek; Magyarország és Európa nevezetességei; Az Európai Unió kérdéscsoportokra adott feleletekkel.

A következő tanulmányban Pap Zsuzsanna *A TextLib bevezetésének és alkalmazásának tapasztalatait* osztja meg olvasóival. A programmal elsősorban a könyvtár két alapvető szolgáltatását, a katalogizálást és a kölcsönzést kívánták megoldani a szakemberek. A szerző főlvázolja, milyen belső munkálatok előzték meg az integrált könyvtári rendszer bevezetését, hogyan történt a kurrens, a retrospektív és az analitikus feldolgozás, miként működik a rendszer kölcsönzési modulja. 1997. január 1. és 2004. június 30-a között közel 300 000 dokumentumot dolgoztak föl a könyvtár munkatársai, akik valamennyien tudatában voltak annak, hogy „a változó világban a könyvtáraknak és a könyvtárosoknak is változniuk kell”.

Fátrai Erzsébet A könyvtárközi kölcsönzés hatékonyságának mérését választotta tanulmánya témájául. A József Attila Megyei Könyvtár tagja az Országos Dokumentum-ellátási Rendszernek (ODR). A vidéken élők esélyegyenlőségét megcélzó program keretében arra keresték a választ a munkatársak, hogy a hozzájuk beíratkozott olvasók milyen gyorsan jutnak hozzá a más könyvtáraktól kért dokumentumokhoz, azaz a kérés és a dokumentum kézhezvétele között eltelt idő mennyire felel meg az olvasó által elvárt gyorsaságnak, és mitől függ a teljesítés ideje. A könyvtárközi kölcsönzés munkafolyamatainak mérési adatait Excel-táblázatban rögzítve mutatja be a szerző.

A könyvtár igazgatója, Monostori Imre és Lehrreichné Dürgő Brigitta a megyei könyvtár rendezvényeit számba vevő cikke, a tatabányai könyvtár elmúlt, több mint tíz esztendeje jeles eseményeinek kronológiája. (*A József Attila Megyei Könyvtár rendezvényei. 1991–2003*). Az irodalmi rendezvények, a gyermekkönyvtári foglalkozások, a zenei klub rendezvényei a magyartanárok részére tartott előadás-sorozat, a Szinnyei-kör tevékenysége, valamint a középiskolásokkal folytatott délelőtti beszélgetések, mind-mind azt példázzák, hogy a jól működő könyvtár és az elkötelezett könyvtárosok munkája túlmutat a „szűken vett” könyvtári feladatokon. Irodalmi és művészeti életünk legjelesebb képviselői vettek részt ezeken a rendezvényeken, amelyek méltó „lenyomatait” a rendszerváltozás óta eltelt időszak helyi kulturális élete pezsgésének.

A kötet második, fő részét kitevő anyag helytörténeti, helyismereti kalandozásra invitálja az olvasót, akinek élménygazdag „időutazásban” lehet része, amikor Tapolcainé dr. Sáray Szabó Éva kalauzolása nyomán az 1788–1794 közötti években, Wéber Simon Péter komáromi nyomdájában megismerkedhet a korabeli kiadványokkal. A gazdagon adatolt és lábjegyzetekkel ellátott tanulmány az akkortájt divatos nyomdatechnikai eszközöket és tipográfiát is bemutatja az olvasóknak, miközben a híres nyomdász-mester irodalmi érdeklődésének irányát, kiadói politikáját is főlvázolja.

Haraszi Mihály a magyar művelődéstörténet jelentős korszakába, a XVIII. századba vezeti az érdeklődőket, egy mezővárosi katolikus plébánia könyvtárának bemutatásával. Id. Pázmándy Dénes élete és politikai pályája elevenedik meg Gyüsi László írása nyomán. Számadó Emese, Kiss Vendel, Németh Gyuláné, Tanczerné Jakus Emőke és Horváth Géza valamennyien elemező munkáikkal emelik az évkönyv értékét. A kötet végén található Komárom-Esztergom megye

könyvtárainak, könyvtárosainak név- és címjegyzéke, a megye könyvtáira vonatkozó újság- és folyóiratcikkek repertórium (2000–2003), a megye könyvtárainak kiadványairól készült bibliográfia, valamint az évkönyv szerzőiről, munkatársairól szóló rövid életrajz-sor.

Előzményeihez hasonlóan mintaértékű vállalkozás az évkönyv, amely Komárom-Esztergom megyében helyismereti értékkel bír, más könyvtárakban viszont könyvtártörténeti vonatkozásai okán jelentős dokumentum. A munka nemcsak a tatabányai könyvtár pezsgő életéről és színvonalas munkájáról ad számot, de arról is, hogy ez a könyvtár olyan nyugodt, barátságos szeglete a mai rohanó világnak, ahol az olvasók és a könyvtárosok egyaránt otthon érezhetik magukat.

(A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat József Attila Megyei Könyvtára Évkönyve. Tatabánya, JAMK, 2004. 241 p.)

Bartók Györgyi

Albrecht Dürer: Jézus születése –
famszét (1511)

*Minden kedves olvasónknak, előfizetőknek,
hirdetőnknek, kollégáknak kellemes karácsonyi
ünnepeket és boldog új évet kívánunk*

A Szerkesztőség

Könyvtárak, irattárak
* fix és gördülő állványok
* olvasótermi bútorok (fém, fa)
* por, víz és lopásvédelem

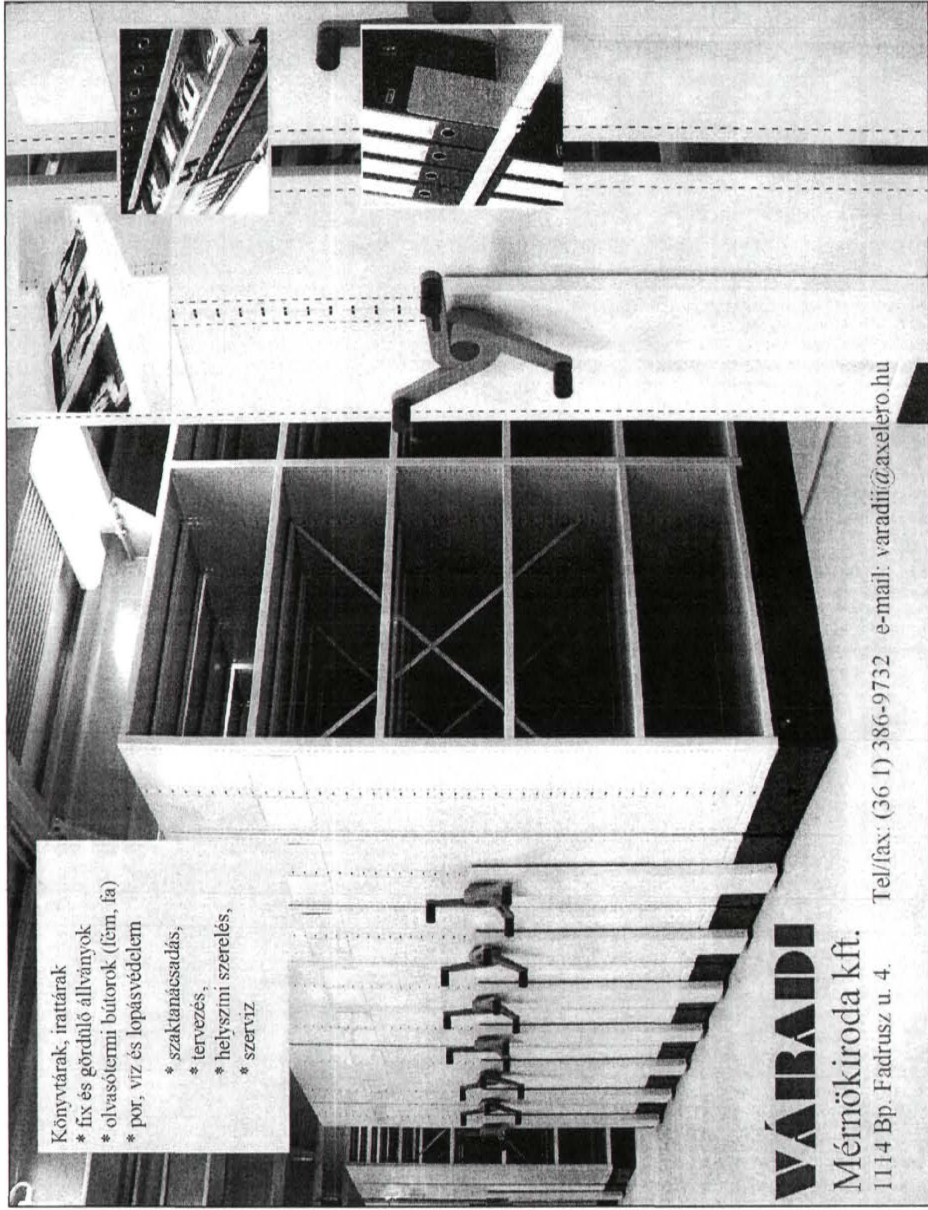
- * szakmázasítás,
- * tervezés,
- * helyszíni szerelés,
- * szerviz

VÁRADI

Mérműiroda kft.

1114 Bp. Fadrusz u. 4.

Tel/fax: (36 1) 386-9732 e-mail: varadii@axelerio.hu

3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K
3K